

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl JUDr. Zuzany Bystřickou jako samosoudkyní v právní věci žalobkyně: **T. T. T. T.**, nar., státní příslušnost V., e.č., bytem, zast. Mgr. Radimem Strnadem, advokátem se sídlem Příkop 8, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1.4.2015, č.j. OAM-1/ZA-ZA04-HA08-2015,

t a k t o :

- I. Ve vztahu k výroku rozhodnutí žalovaného, kterým žalobkyni nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 a doplňková ochrana podle §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), **s e ž a l o b a z a m í t á .**
- II. Ve vztahu k výroku rozhodnutí žalovaného, kterým žalobkyni nebyla udělena doplňková ochrana podle §14a zákona o azylu, **s e** rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 4. 2015, č.j. OAM-1/ZA-ZA04-HA08-2015 **z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a obsah napadeného rozhodnutí

Žalobkyně podala dne 2.1.2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Jednalo se o její druhou žádost, poprvé požádala v roce 2009 a mezinárodní ochrana jí byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Žalobkyně je státní příslušnicí Vietnamské socialistické republiky. Důvodem nyní podané žádosti je to, že jí nebyl povolen pobyt na území České republiky. V České republice má syna, který se zde narodil, a který má české občanství po svém otci, který je původem Vietnamec, ale získal české občanství. Otec dítěte se jmenuje J. K., nyní je ve výkonu trestu odnětí svobody. J. K. nejprve uznal otcovství k jejímu synovi, následně sdělil, že otcem dítěte není. Z tohoto důvodu byla také žalobkyni zamítnuta žádost o povolení pobytu. Stalo se tak i přes to, že J. K. je stále zapsán v rodném listě syna. Žalobkyně se domnívá, že ho kontaktovalo ministerstvo a on sdělil, že otcem dítěte není. Do České republiky žalobkyně přicestovala v červenci roku 2008 za účelem podnikání, chtěla získat lepší výdělek než ve vlasti. Tento důvod přetrvává, dalším důvodem je, že chce v České republice společně žít se synem, státním občanem České republiky, který se zde narodil. Oba zde mají zázemí, žalobkyně zde pracuje, má vytvořeny intenzivní vazby, jejichž porušení by bylo hrubým zásahem do soukromého a rodinného života. Domnívá se, že při návratu do Vietnamu by nenašla práci, její rodiče jsou staří a nemohou jí pomáhat. Žalobkyně si je vědoma, že její syn má nárok na vietnamské občanství, ale v této souvislosti nezjišťovala žádné podrobnosti. Její syn navštěvuje od září roku 2014 mateřskou školu, umí česky, ale před lidmi se stydí hovořit. V případě návratu do vlasti by její syn samozřejmě musel odcestovat s ní, ona tam pro něho ani pro sebe nevidí žádnou budoucnost. S otcem dítěte J. K. žila žalobkyně nějakou dobu po narození syna, nyní je pan Konečný ve výkonu trestu. Asi tři poslední roky žije žalobkyně se synem a druhem V. L. N., který je rovněž žadatelem o udělení mezinárodní ochrany.

V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany zamítl, neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle žádného z ustanovení zákona o azylu. Konstatoval, že nebylo zjištěno, že by žalobkyně byla ve své vlasti pronásledována nebo se pronásledování mohla obávat, a tudíž nejsou dány důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Nebyly zjištěny ani důvody pro udělení azylu dle § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny. K možnosti udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu žalovaný sdělil, že se zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobkyně, zohlednil její věk a zdravotní stav. Uvedl, v jakých případech je možno humanitární azyl udělit, konstatoval, že žádná z těchto podmínek u žalobkyně nenastala.

Žalovaný se zabýval rovněž možnostmi udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. Konstatoval, že žalobkyně neuvedla a žalovaný nezjistil žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobkyni mohla hrozit vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Citoval mimo jiné z informace Ministerstva zahraničních věcí, č.j. 99311/2014-LPTP ze dne 16.4.2014, ze které vyplývá, že ve Vietnamu je součástí státní politiky umožnit vycestování co nejširšímu okruhu obyvatel, v současnosti pobývá mimo Vietnam několik milionů občanů a příjmy, které posílají svým rodinám do Vietnamu jsou při místní absenci sociálního zabezpečení zásadní položkou, která umožňuje značnému množství obyvatel tuto absenci vyrovnat. Zdůraznil, že žalobkyně měla vždy se svou zemí původu bezproblémový kontakt, o čemž svědčí i to, že si na zastupitelském úřadě v Praze v roce 2009 vyřídila nový cestovní doklad.

Žalovaný rovněž uvedl, že případné vycestování žalobkyně nebude ani v rozporu s mezinárodními závazky, neboť je na jejím zvážení, jakým způsobem si upraví další pobyt na

území ČR. Odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 4 Az 9/2010 ze dne 24.2.2011, ze kterého vyplývá, že pokud chce cizí státní příslušník realizovat rodinný život na území České republiky, má možnost k tomu využít standardních institutů, které mu český právní řád prostřednictvím zákona o pobytu cizinců poskytuje, nikoliv se snažit o jejich obcházení. Pokud žalobce vlastní vinou přestal splňovat podmínky stanovené českým právním řádem pro pobyt cizinců, nelze v tom spatřovat porušení mezinárodních závazků ze strany České republiky.

Podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14b zákona o azylu za účelem sloučení rodiny žalovaný rovněž neshledal.

II. Obsah žaloby

Ve včas podané žalobě žalobkyně uvedla, že rozhodnutí žalovaného pokládá za nepřezkoumatelné a nezákonné. Nepřezkoumatelným je především odůvodnění týkající se neudělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, které je naprosto odporující ust. §68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Použití výrazu „zejména“ v odůvodnění naznačuje, že se žalovaný zabýval i jinými hledisky, než uvedenými, není však zřejmé, jaká hlediska to byla. Odůvodnění ve vztahu k humanitárnímu azylu je správním uvážením, a proto klade nároky na přesnost a úplnost. Žalovaný uvedl, jaká hlediska hodnotil, nijak však nekonkretizoval způsob jejich hodnocení, provedl pouze výklad okolností, ke kterým je údajně povinen přihlédnout, nejsou zde však uvedeny žádné konkrétní úvahy, které by k takovému výroku vedly.

Dle žalobkyně při posouzení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu žalovaný nevycházel ze zjištěného skutkového stavu věci. Žalobkyně připomenula důvodnou zprávu k ust. § 14a novely zákona o azylu č. 165/2006 Sb., zdůraznila, že z důvodové zprávy vyplývá, že vážnou újmu může představovat situace, kdy vycestování cizince není možné s ohledem na respektování soukromého a rodinného života tak, jak je to zakotveno v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv z roku 1950. Žalobkyně žije v dlouhodobém vztahu se svým druhem, má syna, který má české stání občanství, narodil se v České republice a navštěvuje zde mateřskou školu. Dle žalobkyně takovému svazku jednoznačně náleží ochrana dle čl. 8 Úmluvy. Žalobkyně v České republice dlouhodobě pracuje, má zde vybudované vazby, které by pocítovala jako hrubý zásah do soukromého a rodinného života. Žalovaný v předmětné věci vůbec neposuzoval hloubku integrace žalobkyně do české společnosti. Za mimořádnost případu, kdy již pouhé vycestování z České republiky může být nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života žalobkyně, je nutno také považovat to, že žalobkyně má dítě, občana České republiky, jehož otec je ve výkonu trestu a dítě je tedy zcela odkázáno na péči žalobkyně. V této souvislosti žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11.3.2015, č.j. 3 Azs 256/2014, ze kterého vyplývá, že nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života nutnost pouhého vycestování z území ČR, může být situace, kdy by si žadatel o mezinárodní ochranu vytvořil intenzivní rodinné či osobní vazby. Z tohoto důvodu je nutno se důkladně zabývat konkrétní životní situací a vyhodnotit, zda je natolik výjimečná, aby opravňovala mimořádné udělení doplňkové ochrany z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života. Okolnosti rodinného a soukromého života na straně žalobkyně žalovaný nehodnotil, v rámci rozhodování o možném udělení doplňkové ochrany k nim nepřihlédl, nevycházel ze skutečně zjištěného stavu věci a v rozporu s § 68 odst. 3 správního řádu se s nimi nevypořádal.

Dle žalobkyně žalovaný rovněž překročil svou pravomoc, pokud se v napadeném rozhodnutí zabýval možností získat oprávnění k pobytu v České republice dle jiné právní úpravy než je zákon o azylu.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Žalobní body jsou pouze obecným poukazem na některá ustanovení správního řádu bez upřesnění, které konkrétní důkazy a podklady chybí.

Pokud se týká skutkového stavu, je zřejmé, že důvodem žádosti žalobkyně je získat v ČR nějaký druh pobytu, hlavně kvůli synovi, aby s ním zde mohla zůstat, najít si práci a vydělávat peníze pro sebe a syna. Žalovaný připomenul rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 4 Az 9/2010 ze dne 24.2.2011, dle kterého „v případě, kdy zamýšlí cizí státní příslušník realizovat svůj rodinný život na území České republiky, má možnost využít k tomu standardních institutů, které mu český právní řád prostřednictvím zákona o pobytu právě za tímto účelem poskytuje, nikoli se snažit o jejich obcházení. Pokud žalobce vlastní vinou přestal splňovat podmínky stanovené českým právním řádem pro pobyt cizinců na území, nelze v tom spatřovat porušení mezinárodních závazků ze strany České republiky.“

Dále žalovaný konstatoval, že ve smyslu čl. 8 Úmluvy nelze chápat jako neomezený závazek poskytnout cizinci mezinárodní ochranu automaticky, pokud v ČR navázal soukromý vztah. K tomu žalovaný poukázal na rozsudek NSS ze dne 28.11.2008, č.j. 5 Azs 46/2008-71, kde se hovoří o možnosti porušení mezinárodních závazků v případě nepřiměřeného zásahu určité intenzity v intencích judikatury ESLP. Námitku žalobkyně týkající se míry zjištění skutkového stavu vzhledem k okolnostem případu žalovaný odmítá jako lichou. Svoji formu uplatnění vykazuje znaky paušálního výčtu, tzv. „blanketní formou“ bez vazby na konkrétní situaci žalobkyně.

Pokud se týká možnosti udělení humanitárního azylu, žalovaný připomněl rozsudek NSS ze dne 15.10.2004, č.j. 3 Azs 12/2003 a rozsudek ze dne 22.1.2004, č.j. 5 Azs 47/2003, ze kterých je zřejmé, že o humanitárním azylu rozhoduje správní orgán na základě správního uvážení a soud toto uvážení přezkoumává pouze v omezeném rozsahu z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů.

Pokud se týká neudělení doplňkové ochrany, žalovaný odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které je nutno splnit kumulativně podmínky stanovené v § 14a odst. 1 zákona o azylu. Žalovaný odkázal na to, že země původu žalobkyně je hodnocena jako země, kde existuje účinná ochrana před vážnou újmou ve smyslu čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice a žalobkyně k ní má přístup, jsou zde dány možnosti vyhledat účinnou ochranu v jiné části země. Žalobkyni nelze zahrnout ani pod takové osoby, kterým hrozí vážné individuální ohrožení života nebo tělesné integrity ze strany orgánů země jejího původu, není ani ohrožena svévolným násilím ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

IV. Posouzení věci Krajským soudem v Brně

Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez nařízení jednání. Přezkoumal

napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, dle § 75 „s. ř. s.“ vyšel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při posuzování věci soud především vycházel z listin obsažených ve správním spise.

Žalobkyně výslovně nevznesla žádné námitky proti posouzení její žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle §12, §13 a 14b zákona o azylu. Soud tedy pouze konstatuje, že žalovaný nepochybil, pokud neshledal podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle uvedených ustanovení. Své závěry přezkoumatelným způsobem odůvodnil.

Konkrétní námitky vznesla žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného dle §14 a §14a zákona o azylu, které je dle jeho názoru nepřezkoumatelné. Obě námitky souvisejí s nedostatečným, respektive chybějícím posouzením otázky rodinného a soukromého života žalobkyně v České republice.

Je pravdou, že ve vztahu k § 14 zákona o azylu žalovaný uvedl, že se zabýval „zejména rodinou, sociální a ekonomickou situací výše jmenované žadatelky ...“, aniž tuto situaci konkrétně rozvedl. Soud však poukazuje na to, že žalovaný rodinnou a sociální situaci žalobkyně popsal ve shrnutí skutkových zjištění v prvním, druhém a třetím odstavci na str. 4 napadeného rozhodnutí. Lze tedy akceptovat, pokud následně ve vztahu k §14 žalovaný pouze uvedl, že se rodinnou a sociální situací žalobkyně zabýval a učinil závěr, že nezjistil žádný zřetelný důvod pro udělení azylu podle §14 zákona o azylu.

Soud souhlasí s tím, že použití slova „zejména“ při výčtu skutečností, kterými se žalovaný ve vztahu k §14 zabýval, nebylo vhodné. Dle názoru soudu šlo o slovo nadbytečné, které je možno bez problémů vypustit, aniž se jakkoliv mění význam věty.

Soud připomíná, že na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu nemá žadatel subjektivní právo (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, čj. 3 Azs 12/2003-38).

Důvodnými soud shledal námitky týkající se nedostatku odůvodnění výroku o neudělení doplňkové ochrany podle §14a zákona o azylu. Žalobkyně v žalobě výslovně namítala rozpor s mezinárodními závazky, spočívající v porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikované pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“), v němž je zakotveno právo na respektování rodinného a soukromého života.

Otázkou posuzování možnosti porušení práva na respektování rodinného a soukromého života se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71a ze dne 11. 3. 2015, č.j. 3 Azs 256/2014-27, kde uvedl, že *„Zpravidla tak neudělení mezinárodní ochrany nebude znamenat natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby bylo možné uvažovat o rozporu s čl. 8 Úmluvy.....Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.“*

Žalovaný ve vztahu k doplňkové ochraně vůbec rodinnou situaci žalobkyně nezmínil. Pouze citoval rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2011, sp. zn. 4Az 9/2010, který se vztahuje k rodinnému životu. Otázkou, zda konkrétní okolnosti týkající se rodinného a soukromého života v případě žalobkyně představují důvody pro mimořádné

udělení doplňkové ochrany z důvodu nepřiměřeného zásahu do jeho soukromého a rodinného života se žalovaný vůbec nezabýval. Žalobkyně již v žádosti uváděla, že má obavy z návratu do země původu, neví, co by bylo se synem, ve Vietnamu nevidí šance pro přežití, od července 2008 žije v České republice, syn se zde narodil. Poukazovala na to, že syn má české občanství, při odjezdu do Vietnamu by to mohlo být komplikací. Při pohovoru pak uvedla, že tři roky žije v České republice se svým druhem. Soud souhlasí se žalobkyní, že žalovaný v tomto směru nevycházel ze zjištěného skutkového stavu. Pokud v průběhu správního řízení žalovaný zjistil uvedené skutečnosti, bylo jeho povinností zvážit, zda vycestování žalobkyně z České republiky nebude nepřiměřeným zásahem do jejího soukromého a rodinného života.

V. Závěr a náklady řízení

Vzhledem k uvedenému soud zrušil dle §76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. napadené rozhodnutí ve výroku o neudělení doplňkové ochrany podle §14a zákona o azylu a věc v souladu s §78 odst. 4 s. ř. s v toto rozsahu vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V ostatních výrocích soud v souladu s §78 s. ř. s žalobu zamítl. V novém řízení bude nezbytné, aby žalovaný posoudil možnosti udělení doplňkové ochrany žalobkyni s ohledem na §14a odst. 2 písm. d). Žalovaný zejména zváží intenzitu zásahu do rodinného a soukromého života v případě vycestování žalobkyně do země původu.

Soud rozhodnutí zrušil toliko v rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany a v ostatních výrocích žalobu zamítl, neboť podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, čj. 8 Azs 21/2006-164 „*Výrok rozhodnutí správního orgánu o tom, že na neúspěšného žadatele o udělení azylu se vztahuje nebo nevztahuje překážka vycestování (§ 28 a § 91 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) je podmíněn jen tím, že musí být učiněn současně s rozhodnutím o neudělení nebo odnětí azylu; jen potud jde také o výrok závislý. Soud ve správním soudnictví proto může zamítnout žalobu proti výroku o neudělení azylu a současně zrušit výrok o tom, že se na žadatele nevztahuje překážka vycestování a v této části vrátit věc k dalšímu řízení správnímu orgánu.*“

Uvedený závěr je dle názoru soudu možno aplikovat i na posuzovanou věc. Soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, čj. 2 Azs 30/2007-69, podle kterého „*Jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému § 91 zákona o azylu.*“

Soud na závěr konstatuje, že žalovaný nepochybil, pokud v obecné rovině upozornil žalobkyni na možnost řešit její další setrvání v České republice dle zákona o pobytu cizinců. Žalovaný tím nepřekročil svoji pravomoc, na uvedenou možnost pouze poukázal, konkrétně tuto problematiku neposuzoval.

Výrok o náhradě nákladů řízení o žalobě vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Každý z účastníků měl ve věci úspěch zčásti. Soud tedy rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 29. června 2016

JUDr. Zuzana Bystřická, v.r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Karolína Marešová